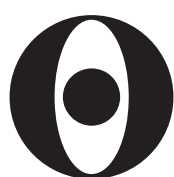

2023

ORNAMON AMMATTI- EETTISET OHJEET

ORNAMO

OSIOT:

I AMMATTIMAI SUUS

2-3

II VASTUULLISUUS

4

Ammattieettisissä ohjeissa käytetään termiä ammattilainen, jolla viitataan kaikkiin Ornamon edustamien alojen ammattilaisiin

1. AMMATTIMAISSUUS

ARVOT & LÄPINÄKYVYYS

Ammattilaiset ovat vastuussa toimeksi-antajalle, suunnittelukohteen käyttäjille ja kollegoille siitä, että hän toimii ammatissaan rehellisesti, eettisesti ja avoimesti eikä vahingoita ammattikuntansa mainetta.

Suunnittelun ammattilainen ei ota vastaan tehtävää, joka on ristiriidassa ammatillisten ja eettisten ohjeiden kanssa. Hänellä on velvollisuus ylläpitää ja edistää ammattikuntansa yhtenäisyyttä, arvoja ja arvostusta.

Ammattilainen tiedostaa, että suunnittelu-työ vaikuttaa yhdenvertaisuuteen ja tasapuoli- suuteen, ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen, elämänlaatuun ja osallisuuteen, ympäristön kestävyteen, tuotteiden ja palvelujen saavu- tettavuuteen sekä kulttuuriseen monimuotoi- suuteen. Ammattilainen osaa välittää muotoilun arvon asiakkaille, loppukäyttäjille, viranomaisille ja suurelle yleisölle.

AMMATTIMAINEN TOIMINTA

Suunnittelijan ammattitaitoon kuuluu hankkia tarvittavat tiedot suunnittele- mansa kohteen kontekstista ja ennakoida sen sisällön vaikutus vastaanottajiin.

Ammattilainen ylläpitää ja kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan, sekä kunnioittaa rakennetun kulttuurin saavutuksia. Hän pyrkii toiminnallaan parantamaan ympäristön hyvää laatua ja kestäväää kehitystä.

Tarjouksen pohjana tulee olla riittävä tieto tehtävän luonteesta ja laajuudesta ja siinä tu- lee selvästi ilmaista palkkion kattamat palvelut. Ammattilainen järjestää työntekijöilleen asian- mukaisen työympäristön, riittävät korvaukset ja antaa heille mahdollisuuden ammatilliseen kehittymiseen.

SITOUMUSTEN KUNNIOITTAMINEN

Ammattilaisella on velvollisuus sitoutua annettuun tehtävään, suorittaa se vastuun- tuntoisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla.

Ennen tehtävän vastaanottamista ammattilainen varmistuu siitä, että hänellä on käytettävissään toimeksiannon suorittamiseen riittävät taidolli- set, taloudelliset ja tekniset resurssit. Hänellä on oikeus ja velvollisuus milloin tahansa tehtävän kuluessa sanoutua irti tehtävästä, mikäli hänelle esitetään vaatimuksia, jotka loukkaavat voimassa olevia lakeja tai eettisiä ja ammatillisia ohjeita.

REILU KILPAILU

Ammattilaisten välisen keskinäisen kilpailun tulee olla avointa ja rehellistä.

Ammattilainen ei anna vääriä tietoja itsestään tai kilpailijoistaan, ota kunniaa työstä, jota hän ei ole tehnyt, tai esitä vääriä tai harhaanjohtavia väit- teitä kokemuksestaan, pätevyydestään tai ase- mastaan. Ammattilainen perustaa ammatillisen maineensa omiin ansioihin ja tunnustaa muiden osuuden tehtävissä.

Ammattilaisella on oikeus ottaa samanaikai- sesti vastaan muita toimeksiantoja lainsäädännön ja muiden sopimusten sallimassa laajuudessa edellyttäen, että tämä ei haittaa työsuhteen tai toimeksiannon asianmukaista hoitamista.

KÄYPÄ HINNOITTELU JA SELKEÄT SOPIMUKSET

Ammattilaisen tulee saada työstään käypä korvaus.

Markkina-arvoa alempien hintojen tarjoaminen asiakkaalle on epäeettistä, sillä se heikentää kaikkien ammattilaisten työn arvoa. Muotoilu on toimintaa, joka luo arvoa asiakkaille ja loppukäyttäjille. Ammattilaisen kuuluu saada oikeudenmukainen korvaus osasta luomaansa arvoa, ei vain palvelun tarjoamisen kustannuksia. Puhdas hintakilpailu heikentää ammatin arvoa, suunnittelijoiden kykyä tuottaa hyvää muotoilua ja vähentää viime kädessä arvonluontimahdollisuuksia.

Ammattilainen ilmoittaa tarjottaviin suunnittelupalveluihin liittyvät kustannukset selkeästi etukäteen. Sopimuksissa suunnittelija kuvaa selkeästi hankkeen laajuuden ja luonteen, suoritettavat palvelut ja tavan, jolla näistä palveluista laskutetaan, mukaan lukien kaikki mahdolliset maksut, selkein ja kattavin ehdoin.

Ammattilainen ei vastaanota palkkansa, palkkionsa ja työsuhde-etujensa lisäksi vastaan muita etuuksia, eivätkä hänen ratkaisunsa perustu toimeksiannon ulkopuolisiin taloudellisiin etuuksiin. Ammattilainen ei esimerkiksi ota vastaan provisiota tavarantoimittajalta, ellei hän ole tästä viestinyt selvästi ja avoimesti asiakkaalle ja asiakas on menettelyn hyväksynyt.

IMMATERIAALIOIKEUDET

Ammattilainen ymmärtää ja kunnioittaa omia sekä muiden ammattilaisten ja luovien tekijöiden immateriaalioikeuksia ja välittää tiedot immateriaalioikeuksista myös asiakkaille.

Ammattilainen kunnioittaa immateriaalioikeuksia riippumatta siitä, missä maassa hän työskentelee. Ammattilainen ei luovu töidensä immateriaalioikeuksista ilman asianmukaista korvausta ja asianmukaista oikeudellista dokumentaatiota.

Ammattilainen ei salli töidensä kopioimista tai oikeudetonta käyttöä eikä käytä muiden töitä ilman heidän nimenomaista suostumustaan ja asianmukaista tunnustusta. Ammattilainen ei ota kunniaa muiden työstä, eikä kopioi muiden töitä. Ammattilainen noudattaa näitä arvoja tiukasti.

LAINSÄÄDÄNNÖN TUNTEMUS JA NOUDATTAMINEN

Noudatan ammatillista toimintaa koskevia lakeja ja olen tietoinen toimintani yhteiskunnallisista ja ympäristöllisistä vaikutuksista.

Harjoittaessaan ammattia toisessa maassa, ammattilainen noudattaa kyseisen maan lakeja ja kansallisia sääntöjä. Ammattilainen on velvollinen säilyttämään toimeksiannossa saamansa luottamukselliset tiedot salaisina sovitun mukaan. Ammattilainen ei väärinkäytä luottamuksellisia tietoja toimeksiantajani vahingoksi. Nämä velvoitteet koskevat myös palveluksessani olevia työntekijöitä.

2. VASTUULLISUUS

YMPÄRISTÖN KESTÄVYYS

Ammattilainen tunnistaa suunnitteluprosessin ympäristövaikutukset huomioimalla muun muassa materiaalien, valmistusprosessien, energiankäytön, kierrätettävyyden ja uudelleenkäytettävyyden mahdollisuudet tuotteen tai palvelun koko elinkaaren aikana.

Ammattilainen pyrkii ohjaamaan sekä tuotannon että kulutuksen kestävästä kehitystä. Ammattilainen suunnittelee tuotteita ja palveluita, jotka muun muassa vähentävät tuotteiden vaihtotarvetta ja ohjaavat aineellisten hyödykkeiden korvaamiseen palveluilla ja muilla aineettomilla hyödykkeillä.

KULTtuurINEN MONIMUOTOISUUS

Ammattilainen arvostaa ja kunnioittaa kulttuurista monimuotoisuutta.

Ammattilainen on tietoinen työnsä yhteiskunnallisesta vaikutuksesta, ja soveltaa työssään arvostavasti ja hienotunteisesti maailman kulttuuriperinnön rikkautta ja monimuotoisuutta.

Ammattilaiset toimivat erityisen varovaisesti vuorovaikutuksessa sellaisten kulttuurien kanssa, jotka eivät edusta omaa kulttuuriaan, välttääkseen kulttuurisen omimisen ja väärinkäytön.

OSALLISUUS, INKLUSIVITEETTI JA ESTEETTÖMYYS

Ammattilainen huomioi ja osallistaa suunnitteluprosessissa erilaiset käyttäjät ja antaa tilaa erilaisuudelle.

Ammattilainen on tietoinen omista etuoikeuksistaan ja pyrkii minimoimaan niiden vaikutuksen suunnitteluprosessissa, esimerkiksi kokoamalla mahdollisimman monimuotoisen suunnittelutiimin. Ammattilainen vaalii ihmisarvoa ja suhtautuu kaikkiin ihmisiin kunnioittavasti ja huomioi ihmisten erilaiset tilanteet ja taustat (esim. erilaiset su-

kupuoli-identiteetit, kulttuuriset ja etniset taustat sekä tietoisuus kehonkuvaan liittyvistä kysymyksistä jne.). Ammattilainen tunnistaa, että ihmisten tarpeet ja toimintakyvyt ovat erilaisia ja että ne muuttuvat heidän kasvaessaan ja ikääntyessään. Ihmisillä on erilaisia fyysisiä ominaisuuksia ja kognitiivisia rajoituksia, liikkuvuushaasteita ja erityistarpeita. Ammattilainen mukauttaa huolellisesti erilaiset mallit kunkin projektin ja erilaisten käyttäjien tarpeisiin.

TURVALLISUUS

Ammattilainen huomioi tuotteiden ja palvelujen turvallisuuden. Ammattilainen huomioi suunnitteluprosessissa muun muassa materiaalien turvallisuuden, toimintamallien riippuvuutta aiheuttavan vaikutuksen, oikeuden yksityisyyteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.

Suunnittelulla on useita suoria ja epäsuoria vaikutuksia kaikkiin tuotannon vaiheisiin, kuljetukseen, sekä tuotteiden ja palvelujen käyttöön niiden elinkaaren aikana ja sen jälkeen. Ammattilainen huomioi nämä seikat työssään ja noudattaa tuotteiden tuoteturvallisuutta koskevaa sääntelyä.

TEKNOLOGISET INNOVAATIOT

Ammattilainen parantaa uuden teknologian arvoa käyttäjille, asiakkaille ja yhteiskunnalle.

Teknologian kehitys ajaa innovaatioita, mutta se voi johtaa myös odottamattomiin seurauksiin, esimerkiksi tekoälyn käytön eettisiin seurauksiin tai tiedon louhintaan liittyviin tietosuojongelmiin. Ammattilainen harkitsee näitä mahdollisia lopputuloksia parhaan kykynsä mukaan, ja pyrkii suojaamaan loppukäyttäjiä ja kertoo seurauksista asiakkailleen.